

Wprowadzenie

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/680 z 27.4.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzją ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.Urz. UE L 119 z 2016 r., s. 89) wraz z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z 27.4.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119 z 2016 r., s. 1) stanowią fundament europejskiej reformy przepisów o ochronie danych osobowych.

Dyrektywa 2016/680, pomimo że nie pojawia się w świadomości społecznej tak wyraźnie jak RODO, jest równie doniosła w postanowieniach. Jej celem jest przyczynianie się do tworzenia w ramach Unii Europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości poprzez zapewnienie spójnego, wysokiego stopnia ochrony danych osobowych oraz ułatwienie wymiany danych osobowych między uprawnionymi organami państw członkowskich.

Ponieważ dyrektywa wiąże państwa członkowskie w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawiając im swobodę wyboru formy i środków, transpozycja jej zapisów spoczęła na Parlamencie Rzeczypospolitej Polskiej. Niestety, zdaniem autorów niniejszego komentarza, nie podołał on próbie pogodzenia wielu przeciwstawnych interesów, czego konsekwencją są poważne wątpliwości co do implementacji postanowień przedmiotowej dyrektywy.

Ustawa z 14.12.2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz.U. z 2019 r. poz. 125), będąca efektem prac ustawodawcy oraz próbą transpozycji dyrektywy 2016/680, określa:

- 1) zasady i warunki ochrony danych osobowych przetwarzanych przez właściwe organy w celu rozpoznawania, zapobiegania, wykrywania i zwalczania czynów zabronionych, w tym zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także wykonywania tymczasowego aresztowania, kar, kar porządkowych i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności,
- 2) prawa osób, których dane osobowe są przetwarzane przez właściwe organy w celach, o których mowa w pkt 1, oraz środki ochrony prawnej przysługujące tym osobom,
- 3) sposób prowadzenia nadzoru nad ochroną danych osobowych przetwarzanych przez właściwe organy w celach, o których mowa w pkt 1, z wyłączeniem danych osobowych przetwarzanych przez prokuraturę i sądy,
- 4) zadania organu nadzorczego oraz formy i sposób ich wykonania,
- 5) obowiązki administratora i podmiotu przetwarzającego oraz inspektora ochrony danych i tryb jego wyznaczania,
- 6) sposób zabezpieczenia danych osobowych,
- 7) tryb współpracy z organami nadzorczymi w innych państwach Unii Europejskiej,
- 8) odpowiedzialność karną za naruszenie przepisów niniejszej ustawy.

Ponadto należy wskazać, że OchrDanychZwPrzestU dokonuje bardzo szerokich zmian w ponad 40 ustawach sektorowych, które autorzy niniejszego komentarza omawiają jedynie sygnalnie, licząc, iż zostaną one wkrótce poddane analizie w poświęconych im publikacjach.

Niniejszy komentarz stanowi praktyczne omówienie przepisów OchrDanychZwPrzestU. Ambicją autorów jest uczynienie przepisów OchrDanychZwPrzestU zrozumiałymi poprzez odwoływanie się do licznych przykładów, decyzji Prezesa UODO, analogii z RODO oraz praktyki w tym zakresie. Dodatkową wartością niniejszej publikacji są wzory dokumentów, możliwe do wykorzystania podczas tworzenia lub doskonalenia wewnętrznego systemu ochrony danych osobowych.

Autorzy wyrażają nadzieję, że oddany w ręce Czytelnika komentarz przyczyni się do bezpiecznego i zgodnego z prawem przetwarzania danych osobowych w celach rozpoznawania, zapobiegania, wykrywania i zwalczania czynów zabronionych, w tym zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także wykonywania tymczasowego aresztowania, kar, kar porządkowych i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności.

Piotr Liwzic
Tomasz Ochocki
Łukasz Pocięcha